

A cselgáncs versenyképessége Magyarországon

Madarász Tamás,¹ Kucsma Daniella²

Abstract   **The Competitiveness of Judo in Hungary.** The objectives of the Hungarian Judo Association are well defined, realistic, and can contribute to improving the competitiveness of the sport. The judo is one of the few Olympic sports that do not have a separate sports hall, so the rents are a continuous problem to be solved. Regarding the success rate there is a steady progress; selected athletes in every age group win more and more medals and top prizes. Success, of course, helps developing the recruitment base of the sport. The present 191 sections of the Hungarian Judo Association (HJA) do not cover all the 174 districts of Hungary outside Budapest. There is a strong intent to correct it in the coming years. HJA is also committed to promote the athletes' successful civilian life after their sports career. Another featured goal of the sport's national management team is to preserve the good professional relationships with the other Olympic sports branches as well as with those non-Olympic sports branches that also belong to the family of martial arts. A good proof of this is the fact that judo is used as an additional sport to many other branches of sport such as football and basketball in youth sports education, with present plans to extend it to several more branches as well.

The publication was supported by the SROP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001 project. The project has been supported by the European Union, co-financed by the European Social Fund.

Keywords   sports economics, competitiveness, Judo, Hungarian Judo Association

1. Bevezetés

A cselgáncs – nemzetközi néven judo – bár alapítója (Dr. Jigoro Kano mester) japán, a sportág mégsem tartozik a klasszikus nagy múlttal rendelkező távol-keleti küzdősportok családjába, hiszen ez a fajta mozgásforma csak 1882-ben jelent meg. A Kodokan

---

¹ PhD hallgató, Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Vidékfejlesztés, Turizmus- és Sportmenedzsment Intézet, Sportgazdasági- és menedzsment Tanszék

² PhD hallgató, Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Vállalkozásmélet és gyakorlat Doktori Iskola

Judo-nak³ elnevezett sportág hihetetlen gyors fejlődésen ment keresztül, látványos a sportág terjedése, a sportolók számának rohamos növekedése. Az első nemzeti japán cselgáncs bajnokságot 1930-ban, az első Európa-bajnokságot már 1951-ben megrendezték. 1956-ban már Világbajnokságon mérköztek meg a sportolók egymással. 1964 óta pedig már az Olimpia programjában is szerepel a sportág (Plavec, 1988). 1972-ben súlycsoportokba rendszereztek a sportolókat, és a sikeres próbálkozások hatására 1992 óta a női judo is szerepel a nyári ötkarikás játékok programjában.

A mai modern judóban 7 súlycsoportot találhatunk a nőknek és a férfiaknak egyaránt. A férfiaknál a 60, 66, 73, 81, 90, 100, és a 100 kiló fölöttiekről, a nőknél pedig a 48, 52, 57, 63, 70, 78, és a 78 kiló fölöttiekről beszélhetünk (Madarász, 2013). Eleinte kevés szabálynak kellett megfelelniük a sportolóknak. Nem volt szabályozva a versenyzők ruhájának mérete, nem voltak jelen a támogatók, szponzorok.

Kezdetben az ellenfelek ruhája azonos színű – fehér – volt, így egy-egy szituációban szinte lehetetlen volt eldönteni, hogy melyik sportoló hajtott végre értékelhető akciót. Ez hozzájárult ahhoz, hogy a sportág szinte közvetíthetlenné vált. Ebben az időszakban nemcsak a nézők, de a kommentátorok sem voltak eléggé felkészültek a mérkőzések értékelésére. Egyértelművé vált, hogy a cselgáncs esetében változtatásra van szükség ahhoz, hogy a szakág jövőjét biztosítsák. Az első szabálmódosítások a versenyzői viseletre vonatkoztak. Ezen a téren egyre több különféle szabálynak kellett megfelelni, az előbb említett okokon túl a sportolók leleményessége miatt is. A kimono nevű öltözet természetesen különböző méretekben volt kapható, és ezzel az utóbbi évtizedben folyamatosan vissza is éltek a versenyzők. Rájöttek arra, hogy megteveszthetik a bírót, ha egyre kisebb és kisebb szereléseket öltenek magukra, hogy megnehezítsék ellenfeleik dolgát. Erre a jelenségre is szabálmódosítás volt a válasz, nem lehetett tovább csökkenteni a ruha méreteit, hiszen szabályok pontosan megfogalmazták, hogy hol mekkorának kell lennie a judoginak (Madarász, 2013).

2. A sportág helyzete Magyarországon

Hazánk cselgáncsozói az olimpiai játékok örök rangsorában a huszonegyedik helyen szerepelnek. Joggal kérdezhetjük, hogy miért kerülhet bele az egyéni sikersportágakkal, sporthungaricumokkal foglalkozó kutatásba egy olyan sportág, amely a nemzetközi mezőnyben nincs a top húsz között. Mivel Magyarországon sincs a legjobb 10 szakág között a sportág – 13. helyen található – (1. táblázat), a személyes érintettség volt a fő motíváló tényező a vizsgálat elkezdésekor.

1. táblázat. A Magyar sportágak rangsora az újkori olimpiák történetében 1896–2012

	Sportág	Arany	Ezüst	Bronz	Összes érem	IV.	V.	VI.	Összes pont
1.	Vívás	35	22	26	83	25	25	14	598
2.	Úszás	25	23	18	66	24	24	17	499
3.	Kajak-kenu	22	29	26	77	14	14	12	485

³A „ko” tanítást, a „do” az utat, a „kan” termet jelent. A Kínai nyelvből átvett „ju” szócska lágyat, míg a „do” tagot már ismerjük. A judo tehát nem más, mint „lágy út”.

4.	Birkózás	19	16	19	53	29	20	14	430
5.	Torna	15	11	14	40	13	11	15	292
6.	Atlétika	10	12	17	40	19	21	14	311
7.	Ökölvívás	10	2	8	20	2	15	1	149
8.	Öttusa	9	8	5	22	3	3	2	140
9.	Vízilabda	9	3	3	15	3	4	2	109
10.	Sportlövészet	7	3	7	17	4	7	11	129
:									
13.	Cselgáncs	1	3	5	9	0	10	0	62

Forrás: Saját szerkesztés a sportági szakszövetségek adatai alapján (2015)

A sportág kevés olimpiai érme betudható a roppant alacsony igazolt sportolói létszámnak. A versenyengedéllyel rendelkező felnőtt és szenior sportolók száma 2013-ban csaknem 650 fő volt. A sportolói nyilvántartásból nem lehet megmondani, hogy ezek közül ki az, aki csak szenior kategóriában indul versenyeken, bajnokságokon. A Nemzetközi Judo Szövetség (IJF) szabályzata határozza meg, hogy mikor és hogyan – milyen feltételekkel – indulhat valaki szenior versenyeken. Persze nehezen beszélhetünk jól működő felnőtt versenysportról megfelelő utánpótlásbázis nélkül. A versenyengedéllyel rendelkező fiatal sportolók száma 2013-ban 1700 körüli volt. A különböző korosztályok egy-két évet foglalnak magukba, a felnőttek viszont 23 év fölött osztatlan évfjártokban versenyeznek.

A cselgáncs az elmúlt évek eredményességének köszönhetően 2010-ben bekerült a sportágak „elit klubjába”, azaz a kiemelt egyéni sportágak közé, melyek magasabb összegű támogatást kapnak. Simicskó István, az Emberi Erőforrások Minisztériumának sportért és ifjúságért felelős államtitkára 2013-ban kijelentette, hogy a 2014-2020-ig tartó időszakban az állam vezetése mintegy 135 milliárd forint támogatást ad a 2. táblázatban szereplő 16 sportágnak. A Magyar Cselgáncs Szövetség 250,4 millió forintból gazdálkodhatott 2013-ban, ami ebben az évben 1 sportolóra vetítve 106 553 forintot jelentett/év. A kormányzat garanciát vállalt arra, hogy 2014 és 2020 között további 11 milliárd forintra számíthat a szövetség (1526/2013. (VIII. 12.) Korm. Határozat).

2. táblázat. A kormány által kijelölt 16 egyéni sportág a kapott támogatási összegekkel

A támogatott szövetségek és a támogatások összege	2013 (m Ft)	2014–2020 között (Mrd Ft)	A támogatás mértéke éves bontásban (Mrd Ft)
Magyar Úszó Szövetség	736,5	14,1	2,014
Magyar Birkózó Szövetség	459,1	14,5	2,071
Magyar Kajak-Kenu Szövetség	336,3	13,4	1,914
Magyar Atlétikai Szövetség	314,5	18,0	2,571
Magyar Öttusa Szövetség	304,9	9,5	1,357
Magyar Vívó Szövetség	301,6	9,6	1,371

Magyar Torna Szövetség	295,3	8,7	1,242
Magyar Ökölvívó Szakszövetség	295,2	5,7	0,814
Magyar Cselgáncs Szövetség	250,4	11,0	1,571
Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség	211,2	3,0	0,428
Magyar Röplabda Szövetség	119,5	4,2	0,600
Magyar Tenisz Szövetség	107,5	4,1	0,585
Magyar Kerékpársportok Országos Szövetsége	94,4	2,8	0,400
Magyar Evezős Szövetség	93,3	9,6	1,371
Magyar Sportlövők Szövetsége	65,5	4,9	0,700
Magyar Asztalitenisz Szövetség	43,7	2,7	0,375
Összesen	4028,9	135,8	19,389

Forrás: 1526/2013. (VIII. 12.) Korm. Határozat

A táblázatban szereplő sportágak támogatási mértéke a versenyengedéllyel rendelkező sportolók mértékének a függvényében mutatkozik meg igazán. Az egy főre jutó támogatási mutatót, azért számoltam ki, mert kutatási céljaim között szerepel, az egyéni sportágak pozicionálása a sportágak között, és ez az átlagérték alkalmas lehet a sportágak sorrendjének megállapítására a támogatási mértékük alapján. A 3. táblázat alapján látható, hogy az egy főre jutó támogatás a cselgáncs esetében átlag alattinak tekinthető az egyéni sikersportágainkhoz viszonyítva, melyet korábbi kutatásaim is igazolnak (Madarász, 2015). A támogatás felhasználásának köre azonban a sportágak eszközigényétől is függhet. A jelenlegi kutatás nem tér ki a szakágak szükségleteire, ezt későbbi kutatásaimban egy komplex vizsgálat keretein belül kívánom vizsgálni.

3. táblázat. Néhány vizsgált egyéni sportág támogatási összegei egy főre vetítve 2013-ban

	Birkózás	Kajak-kenu	Vívás	Öttusa	Cselgáncs
Támogatás összege (eFt)	459 100	336 300	301 600	304 900	250 400
Igazolt sportolók száma (fő)	2856	4865	1661	621	2350
Egy főre jutó támogatás (Ft/fő)	160 749	69 126	181 577	490 982	106 553

Saját szerkesztés a 1526/2013. (VIII. 12.) Korm. Határozat és a sportágak sportágfejlesztési stratégiái alapján, 2015

3. A versenyképesség fogalmi lehatárolása

Ha a versenyképesség fogalmát vizsgáljuk fontos megjegyezni, hogy kutatónként és kutatási területenként is más-más definícióval találkozhatunk. Az elmúlt 30 évben kulcsfogalommá vált a versenyképesség, ahogy Lengyel (2000) idézi Begg (1999) szavait, miszerint: „...a versenyképesség javítása, ahogy az mindenki által köztudott, a

gazdasági nirvánába vezető út”, utalva arra, hogy már-már „divatos közhellyé” vált a fogalom. Ha a versenyképességet szeretnénk javítani, akkor gyakorlatilag innovációt, valamilyen újítást próbálunk keresni. Így van ez a sporton belül is. Persze fontos megjegyezni, hogy sportgazdaságtani kutatások és elemzések mind külföldön, mind Magyarországon jellemzően a hivatásos látvány illetve csapatsportágakkal, azon belül is általában a hivatásos labdarúgással foglalkoznak, és zömében ezeknek a sportágaknak a médiaképességét, a piacait, vagy éppen a külső és belső érintettjeit mutatják be, és azok analizálását tartják fő feladatnak. Ha a versenyképességgel foglalkozunk, alapvetően három összetartozó fogalmat érdemes figyelembe venni. Potori (2004) ugyan a mezőgazdasági ágazatok élet- és versenyképességét vizsgálta, de az általa említett eltartóképeség, életképeség és a versenyképesség bármely sportág esetében is értelmezhető. Ezek a fogalmak egymáshoz kapcsolódóak, illetve egymás részterületei.

A fentiek alapján a sport területén értelmezve *eltartóképesnek* nevezhető az a sportág, mely a fix költségek kifizetése mellett nem képes akkora tartalékokat felhalmozni, amellyel a váratlan kiadásokat is fedezni tudja. Ezzel szemben *életképesnek* tekinthető az a sportág, amely a fix költségek kifizetése mellett, rendelkezik akkora felhalmozott tőkével, mellyel fel van készülve a váratlan kiadások okozta terhekre. Potori (2004) hiv. Lin (2002) vizsgálatai alapján azonban rámutat, hogy ha komparatív előnyt nem élvező ágazatban működik a vállalkozás, akkor megfelelő vezetés, tudás (Bencsik et al. 2014) mellett is életképtelen lehet.

Versenyképesnek azt a sportágot tekinthetjük, mely a versenytársaival szemben – olimpiai vagy akár nem olimpiai sportágak – valamilyen versenyelőnyt képes kiharcolni, és azt hosszú távon meg is tudja tartani.

A sport területén már történtek versenyképességi kutatások, de ezek leginkább a csapatsportágakra vonatkoztak. Sterbenz (2011) szerint a közgazdasági irodalomban versenyképességen azt a képességet értik, amellyel az adott nemzet a globális verseny keretei között úgy tud értékesíteni termékeket és szolgáltatásokat, hogy közben termelési tényezőinek hozadéka és állampolgárainak jóléte fenntartható módon növekszik. A sport területén jelen lévő versenyképességen Sterbenz – Gulyás (2013) szerint az erőforrások olyan hatékony felhasználását értjük, amely fenntartható módon segíti a több és jobb minőségű sporttevékenység létezését. A versenyképességet a gazdasági felosztáshoz hasonlóan egyre magasabb szinteken értelmezhetjük: versenyzői, sport-szervezeti, sportági, nemzeti szinteken.

Balogh (2014) szerint a mind magasabb elvárások és a nemzeti, sokszor talán túl ideologizált háttér okozza az egyre növekvő versenyt. Ezt visszatükrözi, hogy új sportági technikai elemek, vagy akár új sportágak jelenhetnek meg, melyek korszerűbb technológiai háttérrel, új eszközöket igényelnek a sportipartól. Az innováció hozzájárul a versenyképesség növekedéséhez is, hiszen a sportszervezet/sportág általa tud alkalmazkodni a folyamatosan változó környezethez, tudja felvenni a versenyt a piacra újonnan belépő szereplőkkel és képes a lehetőségeit mindig a legjobban kihasználni (Németh-Gál, 2013) (Nagy, 2012). Az innováció szoros kapcsolatban áll a tudományos eredményekkel. A rendkívül dinamikus fejlődő sporttudománynak, mint alkalmazott tudománynak rendkívül fontos szerepe van a versenyképesség fejlesztésében, leginkább a professzionális – élsport (Nagy-Bácsné 2014 a,b), de persze a szabadidősport szintjén is. Az eddigiek következménye, hogy a sportiparág mára már a nemzeti össztermék jelentős elemévé lépett elő (Bácsné 2015).

András (2006) felhívja a figyelmet, hogy a sport gazdaságtanban kettősség figyelhető meg. A sportszakmai és gazdasági értelmezési sikok párhuzamosan definiál-

ják a sportszervezetek célrendszerét, a jobb sporteredmény elérése mellett tehát a jobb pénzügyi eredmény elérése is cél. Nagy (2011) hivatásos sportvállalkozások vizsgálatakor három eredményt emel ki: a sport-, a gazdasági és az eszmei eredményt (értéket).

A vizsgálatba vont cselgáncs sportágban a *sportsiker* az egyéni sportteljesítmény függvénye. A sikeres szereplés a magyar versenyeken csak egy bizonyos szintig jelent motivációt a versenyzőknek. Egy idő után a nemzetközi versenyeken való szereplés, a minél több olimpiai kvalifikációs pont elérése kerül előtérbe. Az olimpián való minél sikeresebb szereplés lehet kiinduló alap a nemzetközi támogatások elosztásánál, így a nemzeti siker elérése nemcsak a sportolónak, de a szövetségnek is fontos szempont. A sportág *eszmei értékét* is a nemzetközi, olimpiai teljesítmény szablya meg.

A sportág *gazdasági eredményessége* egyesületi szinten nehezen értelmezhető, hiszen az egyesületek támogatásból tartják fenn magukat. A Szövetség esetében a gazdasági eredményesség már jobban meghatározható, hiszen támogatás mellett nagy nemzetközi versenyek rendezésével is finanszírozza működését. 2017-ben a Magyar Cselgáncs Szövetség rendezheti a soros felnőtt világbajnokságot, amely egy hosszú évek óta tartó sikeres szervezői munka eredménye. A rendezéssel járó siker köszönhető annak, hogy „Hungária Kupa” néven hosszú éveken keresztül Világkupa szintű sporteseménynek adott otthont Magyarország, azonban ez a legalacsonyabb pontértékű versenynek számított az olimpiai kvalifikációs ranglistán. 2013-ban kontinensbajnokságnak adott otthont Budapest, és 2014 óta Grand Prix sorozattal lépett magasabb szintre a Magyar Judo Szövetség. A fejlődés ezen a téren is töretlen, hiszen 2018-tól kezdve már Grand Slam szintűre növi ki magát ez a sportesemény. Ezzel az elnevezéssel Magyarország bekerül az elit versenyhelyszínek közé. Ezek a versenyeken mind a médiából befolyt jogdíjak, mind pedig a helyszínen megváltott belépők fontos bevételi források. Egyéni sportág lévén természetesen a médiában való szereplés ereje az ötkarikás játékok vonatkozásában mutatkozik meg igazán.

Vizsgálatomban a versenyképességet a sportág médiában elfoglalt szerepe alapján vizsgáltam, hiszen a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB), illetve az aktuális nyári játékok szervezőbizottsága (OCOG) is így tesz. Sport területén ez tűnik a versenyképességet leginkább meghatározó tényezőnek, hiszen ha egy sportágot minél többen néznek a helyszínen, illetve a TV képernyők előtt, annál magasabb lesz a támogatási összeg, amelyet a televíziós jogdíjakból a sportágnak juttatnak.

Jelen cikkben azt vizsgáljuk, hogy a 2012-es nyári játékokon, milyen mértékben volt jelen a sportág a médiában, mennyire volt versenyképes a nézőkért folytatott harcban.

4. A cselgáncs versenyképességének jellemzése

Chikán (2008) szerint a piaci struktúra legfontosabb jellemzői: a piaci szereplők száma és piaci részesedésük megoszlása; a piaci koncentráció foka; a vertikális integráció és termékdifferenciálás mértéke. Ezek szerint meg kell állapítani, hogy a cselgáncs milyen piacon próbál érvényesülni, és ezen a területen van-e versenytárs, és ha van, akkor melyek azok a tényezők, amelyekkel egyediséget tud nyújtani. Könnyen beazonosíthatóan a sportág köztudottan a távol-keleti küzdősportágak piacán próbál érvényesülni, talán az is kellőképpen nyilvánvaló, hogy elég nehéz helyzetben van, hiszen az utóbbi évtizedekben gombamód szaporodnak a különböző önvédelmi és szórakoztató célú harcművészeti alapokra épülő versenytársak. Van-

nak, akik úgy gondolják, hogy az 1900 évek elején elsősorban a Judo elterjedése hozta magával a többi Japán és Koreai küzdősport kialakulását a világon, majd később, az elmúlt pár évtizedben a különböző Indiai és különösen az „új világra” jellemző amerikai szórakoztató ipar szellemi termékeként a nagy tömegek megmozgatására kialakult küzdősport kultúra megjelenése is erre a sportágra vezethető vissza.

A piac tipizálásánál fontos figyelembe vennünk, hogy a cselgáncs világpiacon működik, ami mindenféleképpen előny számára, hiszen versenytársai nagytöbbsége csak nemzeti vagy legfeljebb regionális piacokon tud teret hódítani magának. A cselgáncs hozzávetőlegesen 40 millió igazolt sportolót tudhat magáénak, és ezzel a számmal jelenleg a legnépszerűbb küzdősport a világon. Hiba lenne azonban úgy gondolni, hogy ez bármiféle beavatkozás nélkül hosszútávon is így maradhat. Az elmúlt 10 évben a cselgáncs drasztikus változásokon ment keresztül mind sportszakmai, mind pedig sportgazdasági oldalról nézve is. Alap mozgásformákat töröltek el a sportolóktól, hogy látványosabbá tegyék a küzdelmeket, illetve annak érdekében, hogy gyorsabban véget érjen egy-egy versenynap, megváltoztatták azok lebonyolítási rendszerét. Ezeknek a lépéseknek köszönhetően látványosabbá, eladhatóbbá, ezáltal versenyképesebbé vált a sportág.

Az olimpián az jelenti az igazán nagy fegyvertényt, hogy egységnyi idő alatt hány emberhez jutott el a sportág, hány nézőt volt képes kiszolgálni a sportesemény. Ez főleg amiatt van így, mert közvetítési jogok rendkívül meghatározóak az olimpiák kapcsán. A 4. táblázatot a Londoni olimpia szervezőbizottsága, a LOCOG és a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) adatai alapján szerkesztettem, mely az egyes olimpiai sportágak média értékük szerinti csoportosítását mutatja. Fontosságuk szerint ABC kategóriákba sorolták a sportágakat, ahol az A csoport a legtámogatottabb, míg az E egy újonnan létrehozott csoportot jelent, ahol egyelőre nem beszélhetünk támogatási összegről. E csoportban szereplő sportágak támogatásának mértéke a 2016. évi Rio De Janeiro-i olimpiai játékok után, a nézettségi adatainak tükrében kerül elosztásra. A táblázat alapján láthatjuk, hogy a cselgáncs a „C” jelű csoportban szerepel, tehát nem tartozik a legnézettebb sportágak közé.

4. táblázat. A 2012. évi londoni olimpia TV közvetítés jogdíjainak elosztása

Csoportosítás	Sportágak	Támogatási összeg
A	Atlétika, Torna, Vízi sportok	47 millió USD
B	Kosárlabda, Kerékpár, Labdarúgás, Tenisz, Röplabda	22 millió USD
C	Íjászat, Tollaslabda, Ökölvívás, Cselgáncs , Evezés, Sportlövészet, Asztalitenisz, Súlyemelés	16 millió USD
D	Kajak-kenu, Vívás, Kézilabda, Birkózás, Lovaglás, Vitorlázás, Taekwondo, Triatlon, Gyeplabda	14 millió USD
E	Öttusa, Golf, Hetes Rögbi	Újonnan létrehozott csoport

Saját szerkesztés a LOCOG, NOB adatai alapján 2015

5. A cselgáncs sportág jelene, jövője Magyarországon, következtetések

Hazánkban a sportág vajon eltartó képes-e? Az erre a kérdésre adott válasz egyben meghatározza a szakág versenyképességének megítélését is. A kérdés megítéléséhez néhány gondolat a cselgáncs sportág fejlesztési céljairól:

A magyar cselgáncs sportban önálló létesítményekkel csak a kiemelkedő felnőtt és utánpótlás eredményt felmutató szakosztályok rendelkeznek. A szakosztályok többsége csarnokokban, iskolai tornatermekben, bérleti díj fizetése ellenében, korlátozott óraszámban kénytelen megoldani és ellátni a feladatát. A kiemelkedő tehetséggel rendelkező versenyzőket beiskoláztatás vagy újabban különböző pályázatok útján juttatják el a jobb feltételekkel rendelkező műhelyekbe. A válogatott nem rendelkezik egy központi edzőközponttal, így a tatai vagy a dunavarsányi olimpiai létesítményeket kénytelen használni egy-egy nagyobb sporteseményre való felkészülés során. A rendszeres – hetente – történő válogatott kerettedzéseket különböző fővárosi kluboknál (BHSE, UTE, KSI SE) oldják meg, nem megfelelő feltételek között. Jelentős gondot okoz, hogy a MJSZ sportlétesítmény használatáért 2012-ben mintegy 2,5m Ft-ot fizetett ki. Saját elmondásuk szerint, szükségük lenne Budapesten egy önálló multifunkcionális edző és versenycsarnok létrehozására, amely állandó tatami felülettel rendelkezik, és a hét minden napján használható. A probléma megoldására a Sport Szakállamtitkársággal és a MOB-bal, illetve az NSK vezetésével vették fel a kapcsolatot.

A szövetség prioritásában az arra érdemes sportolók kiválasztása áll. Ez a versenyeken történik, és a megszerzett helyezések alapján dől el. Az eredményeik alapján kiemelt sportolókat a szövetség felméri, és az eredményeiket dokumentálja. A tehetséggondozó programban résztvevőket külön támogatják, úgy a minőségi partnerállománnyal rendelkező edzőtáborban való részvétel, mint a magasabban színvonalon jegyzett versenyeken való indulás tekintetében. A támogatás mértéke korosztályonként eltérő. Külön tehetséggondozást igényelnek a 14 éves kor alattiak, akiknek a Sport XXI. program adja meg a lehetőséget a sikeres felkészüléshez. A 14 év fölöttiek, de a még 23 év alattiak programját is a Héraklész Program oldja meg, ezen belül is a 14–18 éveseket a Bajnok Program, a 18-23 éveseket pedig a Csillag Program. Persze a Magyar Cselgáncs Szövetség gondol azokra a sportágból kiöregedő felnőtt sportolókra is, akik a civil életben képzelik el a jövőjüket. A kettős karrier program ezeket a versenyzőket célozza. A cél az lenne, hogy a versenyzők a sportkarrierjük mellett is egyetemen vagy főiskolán tanuljanak. A hazai szabályozók úgy gondolják, hogy amíg ezek a sportolók iskolába járnak, addig kell megteremteni a sporttól független civil szférában való elhelyezkedésüket. Ezt szolgálja az Életút Program nevű kezdeményezés. Ahhoz, hogy a kiöregedett vagy esetleg egy komolyabb sérülés miatt visszavonuló sportolók a civil életben hasznos szakképesítést kapjanak, hogy a sportolás abbahagyása után is értékes tagjai legyenek a társadalomnak.

A MJSZ éves rendszerességgel sportszakember képzést tart, amelynek köszönhetően folyamatos fejlődés tendenciáit tapasztalhatjuk. A Magyar Judo Szövetségben 2013-ban 17 mesteredző volt nyilvántartva, ebből 8 mesteredző tevékenykedett, akik közül mindenki rendelkezett szakedzői képesítéssel. A 132 szakedzői minősítéssel rendelkező közül egyesületekben 72 fő dolgozott a nyilvántartott 191 szakosztályban. Mintegy 100 edző középfokú végzettséggel és ugyanennyi alap végzettséggel dolgozott az egyesületeknél.

Összességében a Magyar Cselgáncs Szövetség céljai jól megfogalmazottak, reálisak, és hozzájárulhatnak a sportág versenyképességének javításához. A cselgáncs

azon kevés olimpiai sportág közé tartozik, amely még nem rendelkezik önálló sportlétesítménnyel, ezért a bérleti díjak folyamatosan megoldandó problémát jelentenek. Megoldás egy önálló multifunkcionális edző és versenycsarnok létrehozása lenne.

Az eredményesség tekintetében folyamatos a fejlődés, korosztályoktól függetlenül szereznek egyre több és több érmet, illetve jó helyezést a válogatott sportolók. A sikerek az utánpótlásbázis jelentőségére hívják fel a figyelmet. Ennek továbbfejlesztése cél. Jelenleg a szakosztályok elhelyezkedése nem járasközpontú, ezért tervezik, hogy az elkövetkező években mind a 174 járásban beindítják a judo oktatást.

A Magyar Judo Szövetség elkötelezett híve a sport utáni sikeres civil életnek, ebben eddig is segítette, és a jövőben is segíteni kívánja sportolóit.

Kiemelt célnak tekinti a sportág hazai vezetősége a többi olimpiai sportággal való jó viszony megőrzését, továbbá a nem olimpiai, de a küzdősportok családjába tartozó sportágak többségével is ápolni kívánja a szakmai kapcsolatokat. Ezt bizonyítja, hogy a judot kiegészítő sportként alkalmazzák utánpótláskortól kezdődően több más sportágban, például a labdajátékok közül a foci és a kézilabda esetében, de tervezik alkalmazását több egyéni sportágnál is.

Köszönetnyilvánítás

A publikáció elkészítését a TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001 számú projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Felhasznált irodalom

- András K. (2006): A szabadidősport gazdaságtana. 75. sz. Műhelytanulmány HU ISSN 1786-3031
- Balogh L. (2014): Sportinnováció. „Innovációs lehetőségek a sporttudományok területén” TÁMOP-4.1.2.E-13/1/KONV-2013-0011
- Bácsné Bába É. (2015): Sportszervezetek működési kereteinek változása KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK (No. 28) VIII. évf.:(1.) pp. 151-161.
- Becsky-Nagy P. – Dékán T. – Szőke R. – Bács Z. (2015): The relevance of sports financing. APSTRACT 2015/1. pp 19-22
- Bencsik A. – Juhász T. – Machora R. (2014): Mentor system/practice on the behalf of knowledge sharing. Acta Politechnica Hungarica 2014/Vol. 11. No. 9. pp 95-114. ISSN 1785-8860
- Chikán A. (2008): Vállalatgazdaságtan, AULA Kiado, 4. átdolgozott, bővített kiadás
- Gallovits L. – Honfi L. – Széles-Kovács Gy. (2011): Sport A-tól Z-ig. Általános és különleges sportágak ismerete, Pécsi Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Eszterházy Károly Főiskola, Dialóg Campus Kiadó-Nordex Kft
- Lengyel I. (2000): A regionális versenyképességről. Közgazdasági Szemle, XLVII. évf., 2000. december 970. p.
- Madarász T. (2013): A cselgáncs sportág általános bemutatása, szabálmódosításainak megismertetése és ezek gazdasági hatásainak az elemzése MSc diplomadolgozat,

- Semmelweis Egyetem Testnevelés és Sporttudományi Kar, Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástudományi Kar
- Madarász T. (2015): Támogatási lehetőségek a csapatsportágak vs. egyéni sportágak esetében, a TAO sportágak sportgazdasági helyzetének áttekintése a támogatói oldalról, Debrecen
- Magyar Cselgáncs Szövetség sportágfejlesztési stratégia 2013-2020
- Nagy I. Z. (2011): A professzionista futball finanszírozási sajátosságai” cikk, Pénzügyi Szemle, Közpénzügyi szakfolyóirat. Kiadó PM, 1954-2004, ÁSZ 2005- től. LVI. évfolyam, 2011/4 szám. pp. 527-540 ISBN 0031-496-X
- Nagy I. Z. – Bácsné Bába É. (2014a): Szervezeti átalakulások futballvállalkozásoknál, AGRÁRTUDOMÁNYI KÖZLEMÉNYEK, ACTA AGRARIA DEBRECENIENSIS 2014:(58) pp. 141-146.
- Nagy I. Z. – Bácsné Bába É. (2014b): Organizational Changes of Professional Football Companies, JOURNAL ON LEGAL AND ECONOMIC ISSUES OF CENTRAL EUROPE 5.:(2.) pp. 102-111. Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos
- Némethné G. A.: A kis- és középvállalatok versenyképessége, Közgazdasági Szemle, LVII. évf., 2010. február (181–193. o.)
- Plavec T. (1988): Judo kisenciklopédia HungariaSport, Bp.
- Potori N. (szerk.) (2004): A főbb mezőgazdasági ágazatok élet- és versenyképességének követelményei. Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest. 91 p. HU ISSN 1418 2122 ISBN 963 491 472 1
2004. évi I. törvény – a sportról
- 2011 évi LXXXII törvény a sport támogatásával összefüggő egyes törvények módosításáról